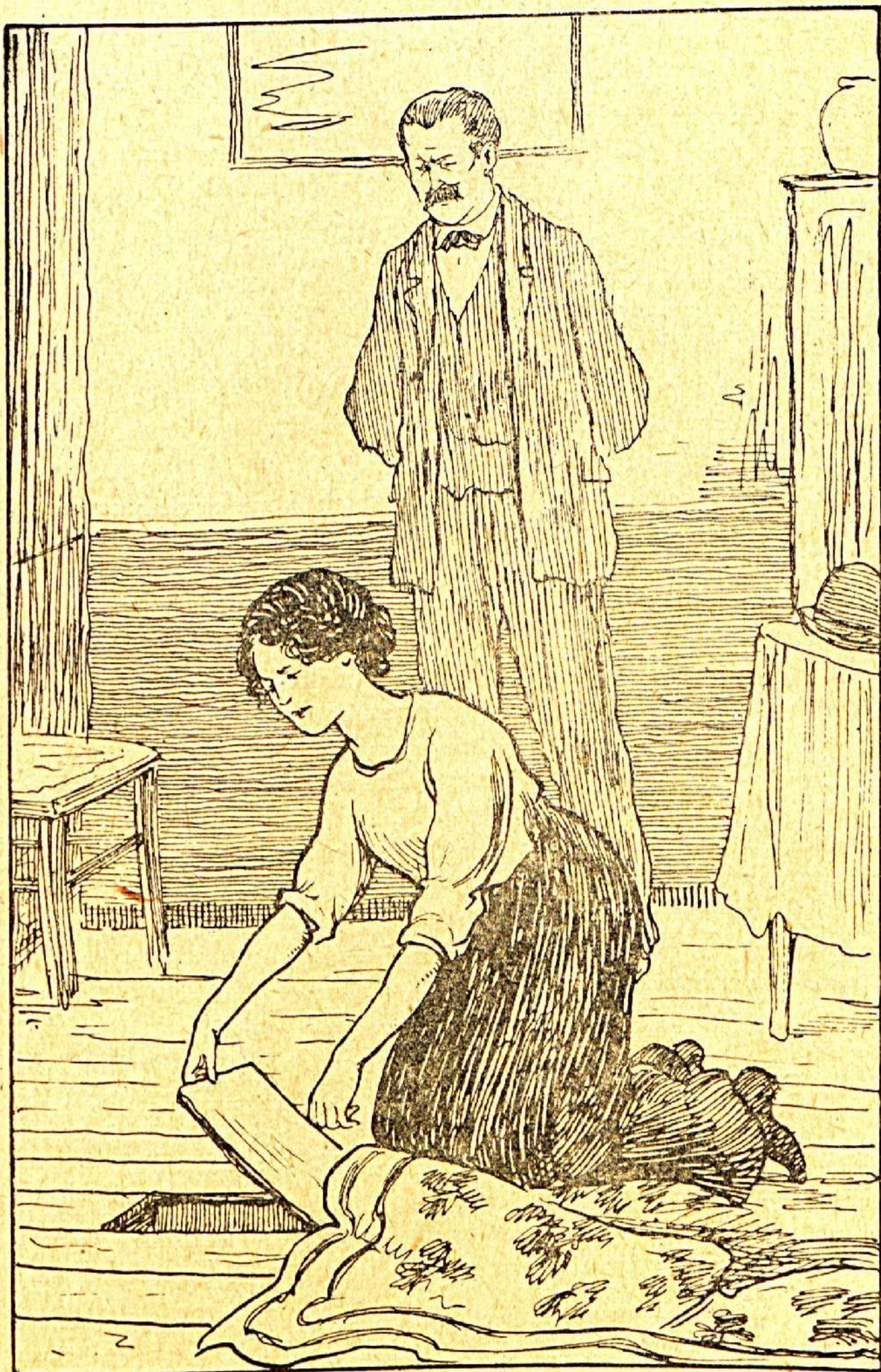

Gabrielle bukte zich en opende een kasje in den vloer. (Blz. 300.)
19. GABRIELLE PETIT.

— Die terechtstelling van de Engelsche spionne was rechtvaardig, niet waar? vroeg Wolff.

— Ik vond den maatregel te streng, stamelde de toekomstige schoonzoon.

— En ik monsterachtig! riep Elza uit. 't Is een vreeselijke en laffe moord. Men zal er Duitschland in elk beschaafd land om haten.

— Hatén mogen ze ons, zoo ze ons maar vreezen! verklaarde haar vader. Diederich zal er ons wel van kunnen vertellen, hoe men steeds voor die Belgen moet opletten.

— Ik ben op 't bureel...

— Moet ge nooit huiszoekingen of aanhoudingen doen?

— Zelden...

— Dus toch wel eens? vroeg zijn verloofde.

— Een enkele maal.

— Ik zou er voor bedanken.

— Hij is soldaat en heeft te gehoorzamen, verzekerde haar vader. Zonder tucht, ijzeren tucht, zou een leger niet bestaan.

— Ik heb neef Heinrich over onze eigen militaire politie hooren spreken, hernam Elza, en hij zei, dat er echte schoften onder zijn, en nog wel als chefs...

— Een soldaat is altijd ontevreden over politiek; nu dat is niet erg, het voornaamste is, dat hij gehoorzaamt, beweerde Wolff zelfbewust...

Diederich wist het gesprek over te brengen op het leven te Aken. Hij was blij, toen hij kon heengaan.

Den volgenden namiddag deed hij weer een wandeling met zijn geliefde. Hij haalde haar af en ze reden met de tram naar het woud. Onderweg zei Elza weinig.

De jonge man vreesde het onderhoud, dat zou volgen. Hij gevoelde wel dat Elza hem zou uitvragen.

En inderdaad, toen ze den straatweg verlaten hadden, zei het meisje:

— Diederich, nu zult ge mij de waarheid zeggen. Ik heb het u gisteren avond ook gevraagd... Wat doet gij te Brussel?

— Maar, ik werk op een bureel. Ik heb het u immers verteld.

— Een bureel van de politie?

— Ja...

— Moet gij Belgen aanhouden?

— O neen...

— Huiszoekingen doen?

— Ook niet.

— Verklikken?...

— Maar wat denkt ge nu toch van mij!

Elza zweeg even.

— Diederich, weet ge wat ik van u denk? hernam ze dan. Dat ge de waarheid niet zegt... O, waarom verbergt ge alles?

— Ik verberg niets...

— Ontken niet...

— Maar waarvan beschuldigt ge me dan?

— Dat ge in België werk moet doen, waarover ge u eigenlijk schaamt.

— Hoe kunt ge zoo iets zeggen!

— Hebt gij ook schuld aan den dood van Miss Cavell?

— Maar Elza toch!

— Antwoord!

— Neen, ik heb geen schuld aan haar dood...

— Aan dien van anderen dan? O, Diederich, zeg mij alles!

— Ik moet mijn oversten gehoorzamen, als ze mij huiszoekingen bevelen. En er zijn Belgen, die ons nadeel berokkenen. Wilt gij dan, dat ik naar het front ga? Als ge het eischt, zal ik het doen. Dan velt gij mijn doodvonnis.

Weer zweeg Elza.

Er heerschte tusschen de verloofden een pijnlijke stilte.

— Diederich, hernam het meisje, waarom wilt gij mij niet alles zeggen?

— Ik heb u alles gezegd... Ja, dat werk stoot mij tegen de borst, maar als ik het niet verricht, neemt een ander mijn plaats in en kan ik gaan vechten. En het front is een hel.

— Dus, men dwingt u tot boevenwerk, want zoo noem ik het.

— De oorlog is een smerige zaak, maar kan ik dienstweigeraar worden en mij laten fusilleeren, of voor altijd doen kerkeren?... Ik heb er zien wegleiden, gebonden met ketens, jongens, die weigerden te vechten. Vraagt gij datzelfde van mij?

— Maar kunt ge niet op een ander bureel komen?

— Neen... Ik moet doen, wat ze mij bevelen. Een soldaat heeft geen wil.

— O, liever zou ik u zien deserteeren!

— Gij weet niet, wat ge zegt!

— Ik weet het wel... Ga naar Holland... Daar kan niemand u hinderen!

Diederich dacht aan den boef Petermann. Ja, zoo'n dienst was tot alles bekwaam... Elza had gelijk.

O, moest zij eens alles weten, die gansche gemeene verhouding met Flora!

Geruimen tijd wandelden de verloofden nu zwijgend naast elkaar. Zij keerden eindelijk naar de stad terug.

— Moet ge morgen weer vertrekken? vroeg het meisje.

— Ja, al vroeg. Het verlof is maar kort.

— Zulke drukke zaken?

— Men geeft geen verklaring bij een bevel. Ik mag mij gelukkig rekenen verlof te krijgen.

— Diederich, denk over mijn woorden na en wees overtuigd, dat ik gereed ben u te volgen op uw eerste bericht.

— O, 't is onmogelijk. 't Zou een wanhoopsdaad zijn.

't Was een zeer sombere wandeling geweest.

Op verlangen van het echtpaar Herder, bracht Elza den avond daar door.

Diederich geleidde haar dan huiswaarts.

— O, blijf een man van eer! was Elza's laatste woord.

Blijf een man van eer! Dat klonk Diederich voortdurend in de ooren, toen hij met een vroegtrein terug naar Brussel reed.

Een man van eer!

En hij had geleefd met een deerne, met haar gereisd, met haar eerlijke lieden gevolgd, en slechts door een toeval was het wild ontsnapt.

— Ik had een moord op het geweten kunnen hebben, zoo beschuldigde de jonge man zich zelf.

Doch wat hielp al dit mijmeren? Tot desertie kon hij niet besluiten. Dat voorstel was onzinnig.

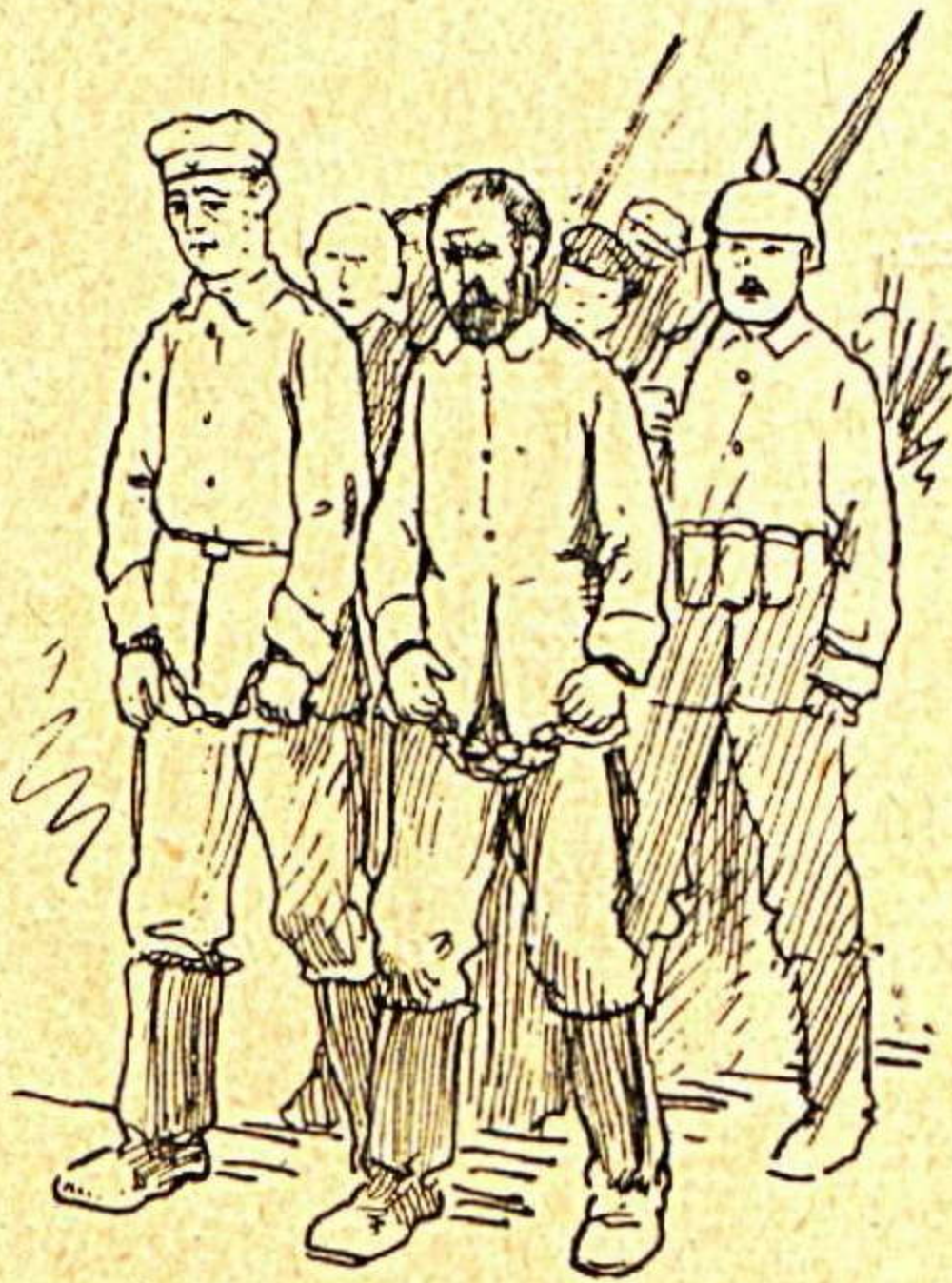
— Kom, kom, als de oorlog voorbij is, zal Elza de zaken wel anders inzien. Het is onmogelijk, dat Duitschland verslagen wordt.

Zoo suste Diederich zijn geweten.

Tegen den middag bereikte hij Brussel.

Hij bood zich dadelijk bij zijn chef aan.

— Ha, ge zijt terug, zei Petermann vriendelijk. Ge hebt eenige dagen rust gehad. Ik beloof u een langer verlof, als ge nu eens flink uw taak vervult. We moeten een meisje nagaan. We weten niets van haar, maar ik ben overtuigd, dat zij ons op allerlei manieren bedriegt. Doe dus uw best. Aan 't front wordt een nieuw offensief voorbereid. Gij hebt een groot voordeel hier het vaderland te kunnen dienen. Ge

— En nooit meer in Duitschland komen!

— Wie kan zeggen, hoe de toekomst van Duitschland zal zijn... Deze vreeselijke ongerechtigheid blijft niet ongestraft.

— Maar Elza toch! Duitschland overwint.

— Dat zegt ieder... Maar onrecht houdt geen stand.

— Deserteeren... Elza! Wat een verdriet voor mijn ouders!

— Is het meer eerloos dan een klein volk te helpen verdrukken?

— En uw ouders? ... Uw vader? ...

— Vader is nu verblind, maar zal wel tot inkeer komen. 't Kan nog lang duren, doch Duitschlands onrecht houdt geen stand en dan zullen er velen spreken zooals ik nu...

— En als ik nu deserteerde, wat zoudt gij dan doen?

— U volgen!

— Waarlijk Elza? ...

— Als ik een offer van u vraag, wil ik er eveneens een brengen! Ik meen zeer ernstig, wat ik zeg.

— Neen, Elza, gij stelt het onmogelijke voor. O, gij weet niet, wat ge van mij eischt. Deserteeren, mijn naam in alle bladen, hier te Aken op de schandelijst, waar ik zooveel kennissen heb.

— En wanneer nu eens de menschen tot bezinning komen, en zij moeten uw werk beoordeelen, daar te Brussel, wat zullen ze dan zeggen? Een dienst, die in staat is tot een moord als dien op Miss Cavell, kan van u allerlei schandelijks eischen! ...

verricht ook uw plicht, en blijft buiten 't gevaar. Onder elkaar mogen we dat wel zeggen.

Met een ellendig gevoel verliet Diederich het bureel. Aan de deur wachtte Flora op hem.

— Terug? vroeg ze.

— Ja...

— Was uw vrouwtje blij?

— Klets niet...

— Toe, mag ik het niet weten? Ik zal niet jaloersch zijn.

Diederich had wel lust haar eens uit te schelden, maar op het juiste oogenblik bedacht hij, dat hij Flora moest ontzien, want zij had veel invloed bij Petermann.

En Petermann kon hem naar 't front zenden, en daar werd een nieuw offensief, een nieuwe moordrij voorbereid.

En hier was het veiliger!

XXVI.

Gabrielle Petit werkte onverdroten voort.

't Werd winter; maar guur weder, regen, koude, niets kon haar afschrikken van de lange reizen.

Zij ging naar Rijsel, naar Charleroi, naar Limburg, naar Antwerpen; ze stond uren op post te Brussel zelf.

Medewerkers versaaagden, werden bevreesd, trokken zich terug, doch het moedig meisje verving hen door anderen.

Ze kende maar één doel: haar land te dienen.

Zekeren avond ontving ze een treurig bericht: haar verloofde was aan den IJzer gesneuveld.

Onder diepe smart boog ze 't hoofd en lang weende ze.

Hij had 't offer van zijn leven gebracht.

Alles kwam haar voor den geest: zijn eerste vertrek, haar zoeken naar hem, het verblijf in de ambulance te Brussel, zijn ontsnapping, verpleging en dan de tocht naar Folkestone, hun afscheid daar.

't Was voor hem een vreeselijke teleurstelling, dat zij niet meeging naar 't front als verpleegster, maar naar 't bezette land terugkeerde.

Zij had hem bemoedigd op die wandeling langs de zee, hem gewezen op hun plicht.

Hij viel het eerst...

En zij?

O, wat zou haar lot zijn? Miss Cavell was gevallen onder de ko-

gels en moest zij zelve ontdekt worden, dan zou dat lot ook het hare zijn!

Welnu, ze was bereid. Zóó had ze tot haar verloofde in hoogen ernst gezegd. En nu herhaalde ze het, terwijl ze voor hem bad.

Lang knielde ze dien avond neer.

Den volgenden dag zette ze haar arbeid voort.

* * *

't Was 20 Januari 1916. Gabrielle Petit woonde nu op den Antwerpschen steenweg, 61.

Een net gekleed heer trad het huis binnen en vroeg beneden naar mejuffer Legrand.

— Die woont hier niet, antwoordde men hem.

— Jawel...

— Deze naam is hier volstrekt onbekend.

— Maar er woont hier toch een jonge dame? drong de bezoeker aan.

— Ja...

— Hoe heet ze dan?

— Mejuffer Petit.

— O, ja, zoo zal ze heeten... Legrand, zei men, doch 't zal Petit zijn, juist het tegenovergestelde.

— Maar ze is er nu niet, zoo vertelde men verder.

De man hield aan en vernam ten slotte, dat mejuffer Petit ook een kamer had in de Schouwburgstraat.

En zoo was het ook. Op dat adres verrichtte het meisje haar gevaarlijk werk.

Gabrielle was uit geweest en kwam op haar kamer in de Schouwburgstraat.

Ze was wat ongerust. Iemand had haar den ganschen morgen gevolgd. Op zeker oogenblik scheen het, of haar vervolger haar wilde toespreken, maar plots had hij zich afgewend en was hij een zijstraat ingeslagen.

— Zou ik bespied worden? vroeg ze zich af.

Ze vermoedde niet, welk een strijd die onbekende in zijn binnenste voerde.

Het was Diederich Herder, en hij wist, dat men dit meisje heden zou aanhouden.

Petermann's rol en de zijne was afgelopen en men had de zaak overgegeven aan Goldsmith, den speurhond, die de aanhoudingen deed; deze welke hun ontknooping vonden in een cel van een Duitsche gevangenis, of liever nog aan den paal der nationale schietbaan.

Diederich dacht aan Elza.

Het was of zijn verloofde hem toefluisterde, dat hij een man van eer moest blijven.

Hij kon mejuffer Legrand waarschuwen. Ze zou nog tijd hebben om te vluchten.

Door die gedachte beheerscht liep Diederich achter haar.

Maar zoo men hem ook bespiedde? Hij wist het immers wel, dat Petermann zijn eigen agenten liet nagaan.

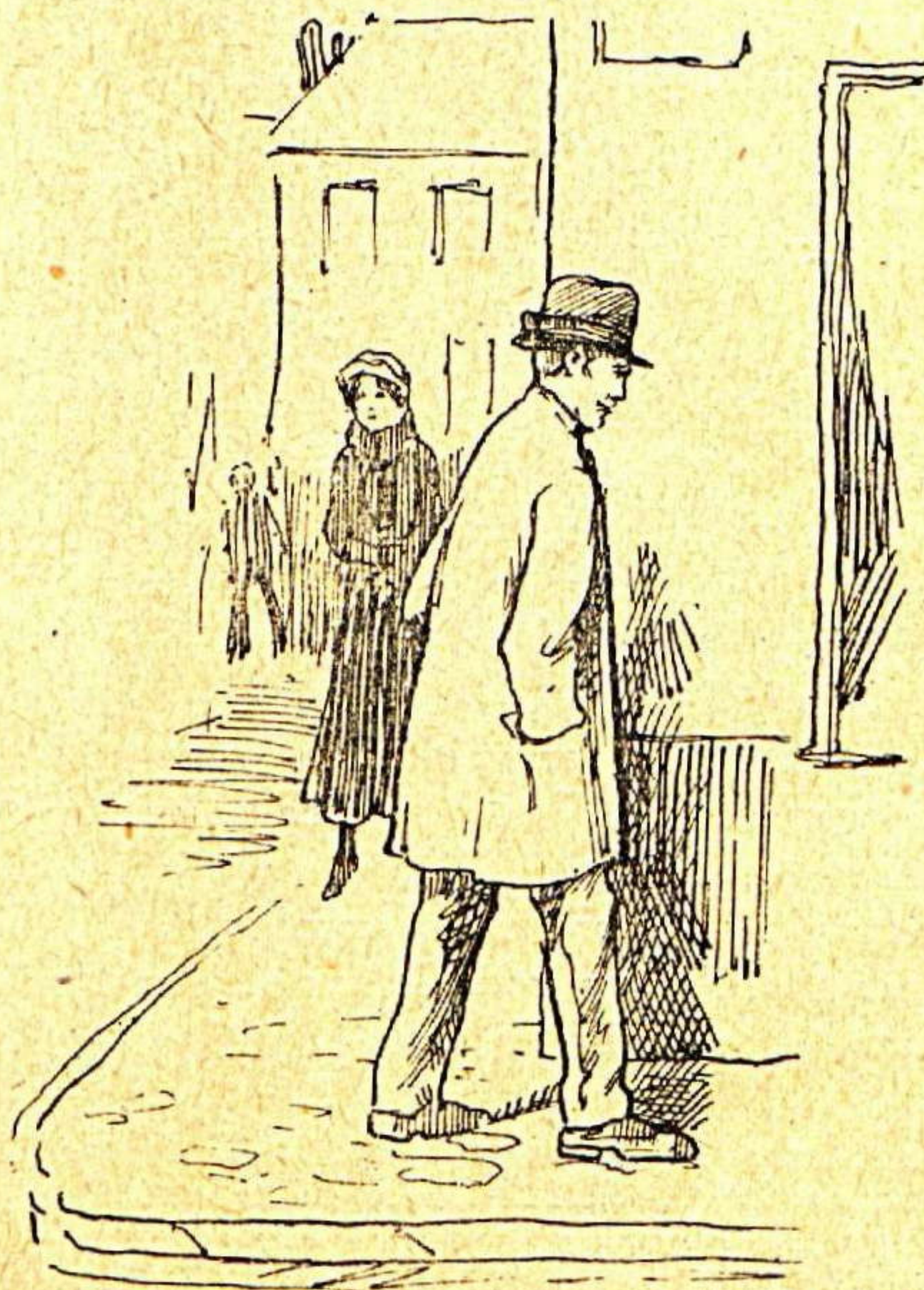
En als Petermann moest weten, dat Herder een verdachte waarschuwde, dan werd Diederich zelf als verrader gekerkerd.

Maar ook hij kon vluchten en naar Holland wijken. En Elza zou hem volgen.

Een oogenblik was de bekoring zeer sterk. De jonge man stapte op Gabrielle toe.

Zijn hart bonsde... Plots keerde hij zich om. Hij durfde niet. En snel week hij in een zijstraatje.

— Dus wordt ze aangehouden? vroeg een inwendige stem. Gij neemt dat op uw geweten... Gij zijt een eerlooze...

Elza zelve scheen hem zijn gedrag te verwijten. Als een hond had hij zijn meester gehoorzaamd, den boef Petermann, een kerel, die in de gevangenis thuis hoorde, die nu zijn slechte instinkten bot vieren kon.

Goldsmith, een chef der geheime politie, had de zaak overgenomen, een teeken, dat ze ernstig was.

Diederich werd door wroeging gefolterd.

* * *

Gabrielle Petit zat op haar kamer.

Er werd geklopt.

— De koerier, dacht het meisje.

Tot haar bevreesding trad een vreemdeling binnen.

— Mejuffer Legrand, zoo groette hij beleefd.

— Gij zijt mis...

— Verschooning...
 — Ik heet niet Legrand...
 — Wil u even dit papier inzien?
 't Was een getuigschrift dat de man vertrouwd mocht worden als koerier.
 Maar Gabrielle toonde zich achterdochtig.
 — Wat heb ik daarmee te maken? vroeg ze.
 — Ik kom om het rapport, want uw gewone bode heeft een ongeval aan zijn voet en kan niet komen.
 — Rapport... bode... Wat beteekent dat allemaal? Gè spreekt in raadselen voor mij.
 De vreemdeling lachte.
 — Doet gij misschien aan spionnage? hernam het meisje. Dat vermoed ik uit uw woorden. Wees dan toch voorzichtiger!
 — O, ik ben voorzichtig.
 — 't Treft nu, dat gij bij iemand komt, die u niet zal verraden... Doch 't zou anders kunnen zijn ook. Ga dus heen en ik gebaar van niets.
 — Juffrouw, 't is moeilijk u te overtuigen, maar toch zal het mij gelukken.
 Gabrielle ontroerde.
 Die onbekende zei het wachtwoord, dat ze met haar gewonen koerier afgesproken had.
 — Geloofst ge mij nu?
 — Maar wat houdt gij toch vol met in mij iemand te zien, die ik niet ben.
 — Nog achterdocht?
 Hij noemde den koerier...
 — Ge ziet, dat ik op de hoogte ben, fluisterde hij.
 — Waarvan?
 — Wel, van uw dienst!
 — Waarlijk, ge vergist u. Een dienst? Spionnage bedoelt gij?
 — Uw koerier moest heden avond een verslag naar Vlissingen brengen. Hij zou op dit uur komen.
 — Maar ge raast!
 — Ge heet Gabrielle Petit, doch noemt u mejuffer Legrand... Ge reist naar Charleroi, Rijsel, Doornik. Ge waart goed bekend met Miss Cavell. Uw koerier zou over Moll reizen en ook een bericht meenemen voor Baarle-Hertog. Moet ik nog meer vertellen, om u te overtuigen?
 Gabrielle wankelde.
 De onbekende was volkomen op de hoogte, en alles wat hij hier

openbaarde, kwam geheel met de waarheid overeen. Haar gewone bode kon ziek zijn, een ongeval gehad hebben op zijn reis.

En zij had een dringend rapport met kostbare inlichtingen die dus spoedig bekend moesten zijn ginds in Engeland.

— En laat ik u nog dit toonen als teeken der waarheid, vervolgde de bezoeker.

Hij legde zelf een fijngeschreven informatie van een troepenbeweging voor.

— Die heb ik ook afgehaald, zei hij.

— Waar?

— Verschooning, maar ik mag het niet zeggen, zoo min als ik aan een anderen dienst u noemen zou.

Dit antwoord stemde zoo met Gabrielle's handelwijze overeen, dat het meisje alle achterdocht voelde verdwijnen.

Toch bleef een onbehaaglijk gevoel haar drukken. Terwijl de man sprak, was het haar opgevallen, dat hij moeite had om zich uit te drukken.

— Wat hebt gij een Duitschen tongval! merkte ze dan op.

— Dat is te begrijpen, antwoordde de man, wanneer ik u zeg dat ik uit Limburg ben. Maar gesteld nu, dat ik eens een verrader was, en ik dit alles reeds weet, zou ik dan niet met Duitschers gekomen zijn, om u te laten aanhouden? vervolgde hij. Mijn tijd dringt, want dit rapport moet in elk geval over. Weigert gij, dan dring ik niet langer aan en vertrek. Mij dunkt, dat gij niet méér bewijzen van oprechtheid kunt eischen dan ik u gaf.

— Wie zendt u?

— Uw koerier.

— Waar is hij?

— Te Arendonck... Dezen nacht toch, maar men zou hem over de grens brengen, waar hij veiliger is en rust nemen zal, tot hij zijn dienst kan hernemen. Mejuffer Legrand, kan ik u helpen, of zal ik heengaan?

Armé Gabrielle! Ze was ook nu voorzichtig geweest, maar men strikte het net zoo listig.

En zij viel in den strik.

Altijd had ze strenge maatregelen genomen, maar anderen waren zoo sterk niet als zij. En de vijand had een langen arm.

Armé Gabrielle, ze bezweek! Het was het begin van het einde.

— Welnu, ik vertrouw u, zei ze.

— Eindelijk, antwoordde de vreemdeling bedaard.

- We moeten zoo voorzichtig zijn.
- Natuurlijk... Ons leven is altijd in gevaar, maar men kan het wantrouwen ook te ver drijven.
- De gevaren omringen ons.
- Ik gaf u bewijzen.
- Welnu, verontschuldigt mij, zoo ik wat al te achterdochtig was, doch er zijn agenten, die zelf in veiligheid vertoeven, en zoo lichtzinnig met ons omgaan.
- 't Is zoo.
- Ik zal u een rapport geven, het is inderdaad zeer dringend.
- Gabrielle bukte zich en opende een kasje in den vloer.
- Ze zag den grijns niet op het wezen van den Judas.
- Deze wist, dat hij zijn prooi meester was.
- En geen gevoel van schaamte of walg voor zijn weerzinwekkende daad, kwam op in het gemoed van dezen vreemdeling, van dezen Hollander, die in dienst der Duitschers stond.
- Hij stond hier tegenover een meisje, een kind schier nog, doch hoe sterk van ziel.
- De Judas tegenover vaderlandsliefde en plichtsbetrachting. Verraad tegenover heldhaftigheid.
- Gabrielle haalde uit de geheime schuilplaats een klein rolletje.
- Het zijn kostbare inlichtingen, zei ze.
- Zoo zijn die van u altijd.
- Hoe weet gij dat?
- O, in onzen dienst is het genoeg bekend.
- Daar hebt ge het weer; men babbelt te veel! hernam Gabrielle ontevreden.
- O, men noemt u niet, men spreekt van eene vrouw, maar niemand weet wie zij is, behalve uw koerier en ik buiten uw rechtstreekschen chef.
- Als 't maar waar is!
- Werkelijk...
- Och, vriend, ik herhaal het, in Holland loopen te veel bluffers, die er zich op beroemen, op hetgeen wij doen. En om hun hoovaardij te luchten, zouden ze zelfs ons in gevaar brengen.
- De koerier stak het dokument bij zich... Gabrielle gaf hem nog eenige aanbevelingen.
- Ge gaat dus recht naar de grens? vroeg ze.
- Zeker! Ik reis als boer, en zoo ben ik overal thuis. Maak u niet ongerust, ik ken mijn stiel.

- Ja, uw werk is ook gevaarlijk.
- En dat der soldaten dan?
- Zeker! Wij moeten maar aan hen denken, als we wat somber worden. In de loopgraven loert de dood elk oogenblik.
- 't Is alles voor België, verklaarde de schurk. België moet bevrijd worden.
- Hij nam afscheid en vertrok dan, om alles recht naar de kommandantur te dragen.
- Gabrielle Petit was verraden.
- Haar wachtte nog een zware strijd, maar niet meer in vrijheid, zooals ze dien tot nu toe had gevoerd.
- Het meisje bleef weer alleen.
- Toch ben ik niet gerust, mompelde ze.
- Een vage angst beving haar.
- Zij kon er geen geldige reden voor bedenken.
- Die koerier moest een eerlijk man zijn, die het vertrouwen had van haar vrienden over de grens.

* * *

- Diederich Herder zat bij Petermann.
- Ik heb die juffrouw Legrand overgegeven aan het ander bureau, waar ze veel eigenwaan hebben. Ze meenen veel meer de politiezaken te kennen dan wij. Maar ik zal hun vandaag nog eens een les geven. Wacht maar!
- Diederich was niet op zijn gemak.
- Om Petermann's mond lag een grijns. De kerel moest goed nieuws verwachten. En goed nieuws, dat was een schurkendaad.
- Diederich had zoo juist een stoet gewonden gezien. Hij benijdde de mannen, die tenminste als soldaat naar de Heimat terugkeerden.
- 't Is waar, zij waren gewond in hun lichaam, maar hij in de ziel, in 't karakter, in zijn eer en waardigheid.
- Telkens diezelfde wroeging!
- En ze was zoo sterk na zijn bezoek aan Aken.
- Flora trad binnen.
- Ha, daar staat Wilhelm weer, zei ze, Herder met zijn schuilnaam noemend, en hij trekt nog altijd dat lijkbiddersgezicht. Hij treurt om zijn vrouwtje.
- De reis naar Aken heeft hem geen goed gedaan, ge hebt gelijk, schertste Petermann.

— Mijnheer Petermann, ge moest ons nog eens op reis sturen als toen naar Holland, zei Flora. Toen was hij veel vroolijker.

— O, er is buit genoeg te Brussel. Ik ruik wild, lief kind.

— Die mejuffer Legrand?

— Ja...

— Ik ben nieuwsgierig haar te zien.

— Maar ge hebt ze gezien.

— Onder een sluier... Ik meende toch, dat ze me niet vreemd was. Laat gij ze aanhouden?

— 't Ander bureel, maar dat voert alleen uit, wat wij hebben voorbereid.

— Dat is niet rechtvaardig, hernam Flora.

— Stil, gij moogt zoo iets niet zeggen. Wij zijn soldaten en gehoorzamen blindelings en dat zal de overwinning van Duitschland zijn.

— Moest ge het eens verliezen...

— Onmogelijk!

— Maar stel nu eens dat het zoo was, dan bezorgt ge me toch een plaats in uw land? Bleef ik hier, ze schoten me dood en daarvoor is het leven te schoon, sprak de deerne, die niets gevoelde van al 't verachtelijke van haar woorden.

— We kunnen niet verliezen.

— 't Duurt toch lang.

— Heel Europa staat tegen ons. We moeten geduld hebben, maar eer zal de wereld vergaan, dan dat Duitschland verslagen wordt. Daar trad een man binnen.

Het was de zoogenaamde koerier, die het vertrouwen der arme Gabrielle had gewonnen.

— Geslaagd? riep Petermann haastig.

— O, ja...

En de Judas toonde het bericht, dat het meisje hem gegeven had.

— Militaire inlichtingen, sprak de chef, het papiertje inziend. Ze is er aan, die juffer Legrand. Goed gewerkt.

— Ze is sluw, hernam de spion.

— Hadt ge moeite om het los te krijgen?

— Heel veel! Gelukkig dat ik al die inlichtingen bezat. Langzamerhand gaf ze toe, maar ze is listig.

— Dit bewijs is verpletterend. En ze zal nu wel moeten spreken. Kom, ge gaat nu mee naar de Berlaimontstraat. We zullen ze daar eens overbluffen!

Petermann en de koerier vertrokken, zoodat Diederich en Flora alleen bleven in het kantoor.

— Zijt gij kwaad op mij? vroeg de meid.

— Maar neen!

— Vriendelijk is toch anders, hoort ge!

— Ik ben zooals ik ben... Maar gijzelf, eerlijk gesproken, zijt gij gelukkig? vroeg Diederich ernstig.

Haar gelaat betrok.

— Kom, antwoordde Flora, na even gezwezen te hebben, als door een sombere gedachte geplaagd, neem mij geen biecht af. Krieg ist krieg, zeggen ze bij u.

— Maar zijt gij gelukkig?

— Zeker... Ik verdien goed geld, krijg goede maaltijden... Dat is een ander leven dan altijd onder de bevelen van een meester te staan voor een hongersloon, en 's avonds van vermoeienis neer te vallen op een kafmatras.

Diederich wendde zich om.

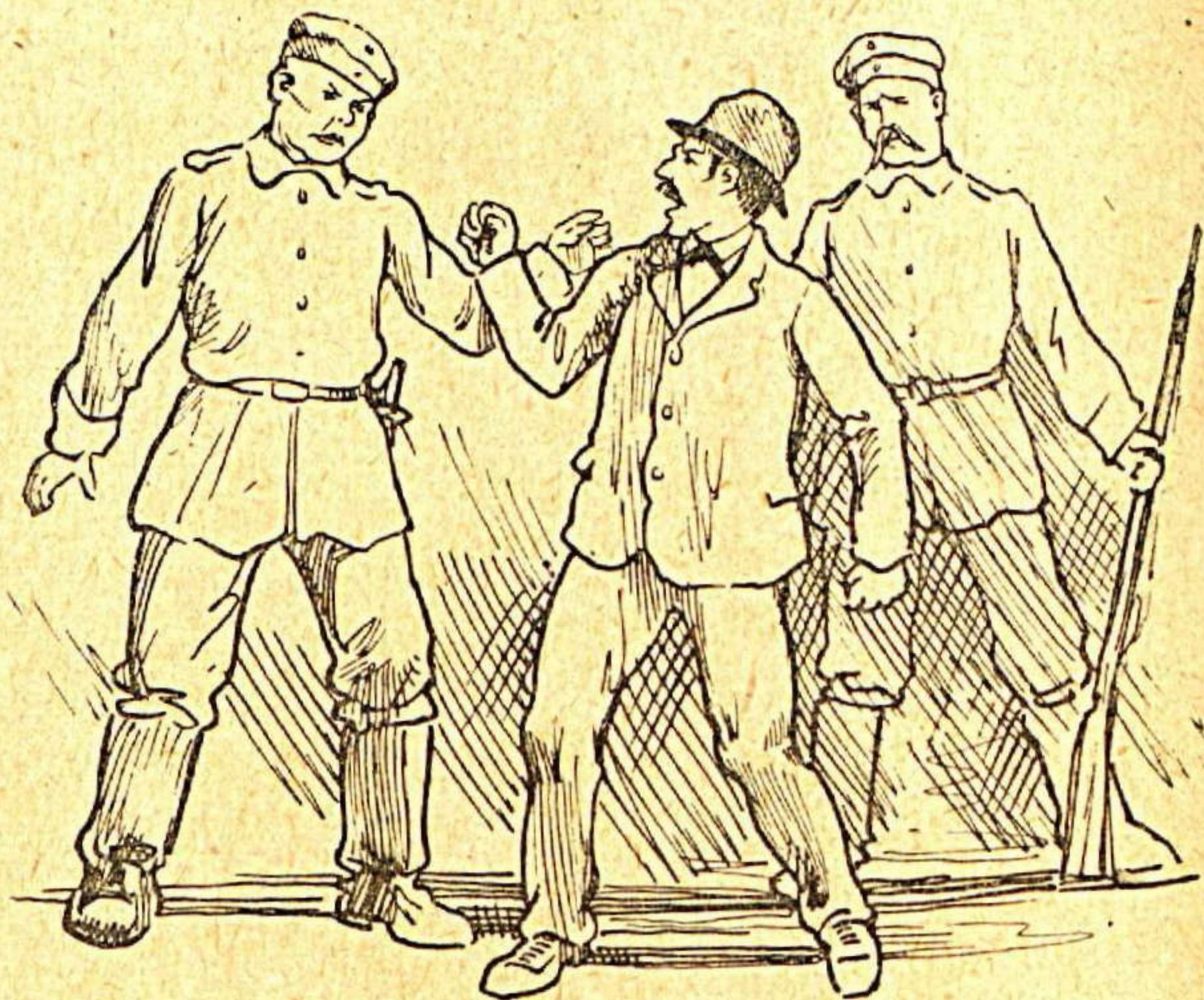
Wat was hij weer somber vanavond! Hij zag steeds maar het beeld van Elza, en hij beminde haar nog meer, omdat ze een der weinige oprechten was in gansch dien oorlogsroes.

Soldaten leidden een burger binnen en vroegen naar Petermann.

— Wachten ! snauwde Diederich. Wat heeft hij misdaan ?

— Het leger bespot.

— Ik heb gezegd van een oorlogsbericht, dat ik er niets van geloofde, riep de man. En ik geloof niets van al die overwinningen. Anders waart ge al lang te Parijs in plaats van ons te Brussel te duiven.

— Hoort ge dat ? zei een der soldaten.

Diederich schreef de inlichtingen der soldaten op. Flora was vertrokken, zonder nog iets te zeggen.

De militairen verergerden het feit.

— Gij liegt, schoot de burger uit. Heb ik kwaad van den keizer gezegd ?

— Ja, ja...

— De keizer is een moordenaar, maar gezegd heb ik het niet.

— En nu ?

— Ezels, voor uw keizer wordt ge als kanonnenvleesch naar het front gejaagd, en nu toont ge welke slavenbeesten ge zijt.

Herder maakte een eind aan den twist, door de soldaten heen te sturen, zeggend :

JAN VERBEKE

GABRIELLE PETIT

ONZE NATIONALE HELDIN

UITGAVE VAN L. OPDEBEEK — ANTWERPEN